Ungdomsvers

Forord til den elektroniske udgave

Dette verk av **Georg Brandes** (1842-1927) er digitalisert 2012 av Det Kongelige Bibliotek i København oog tilpasset for Projekt Runeberg i juni 2013 av Ralph E.

UNGDOMSVERS

AF

GEORG BRANDES

KJØBENHAVN

GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG (F HEGEL & SØN)

CRÆBES BOGTRYKKERI

1898FORORD

om de Fleste, der har gaaet i en bedre Skole, har jeg i mine

1 unge Dage, mest i Drenge- og Ynglinge-Aarene, skrevet en Del Vers. Naar jeg nu giver et Udvalg af dem i Trykken, sker det ikke ud fra nogen Overvurdering af min Evne eller Færdighed, men af Uro for, at en eller anden af de Literaturhistorikere, hvis Nydelse og Lykke det er at rode i gamle Papirer, skal udgive disse Vers efter min Død og tumle med dem efter Behag. Under en haard og langvarig Sygdom ifjor blev denne Frygt særligt levende hos mig. Sandt nok, jeg kunde brænde det Hele; men jeg har havt Ulyst dertil, og saa bliver desuden i Regelen en eller anden Afskrift netop af de daarligste Ting opbevaret.

Disse Smaadigte er naturligvis ikke alle personlige og intime; det lyriske Jeg er et andet end det private; men der findes ingen versificerede Anekdoter, heller ingen Lejlighedsvers imellem dem, over hovedet ingen Vers, der har været beregnede paa at læses af fremmede Øjne. De er kun blevne til, fordi Forfatteren ikke kunde lade være med at skrive dem ned.

De vil maaske forekomme ret gammeldags, og de har i ethvert Tilfælde intetsomhelst Forhold til vore Dages poetiske Produktion. De ældste er skrevne for fulde fyrretyve Aar siden, de yngste er med faaUndtagelser ikke mindre end femogtyve Aar gamle. De kommer mig derfor saare lidet ved, som jeg paa mit nærværende Udviklingstrin er; jeg betragter dem, omtrent som Zola betragtede de Ungdomsvers, han i sin Tid overlod Paul Alexis som Bilag til en literær Levnedsbeskrivelse — som en Haandfuld torrede Blomster, der har ligget gjemte og halvvejs glemte i en Skuffe og kun har Interesse som Illustration til Ejerens Følelsesliv. Eller rettere disse Vers er som Aske og Gloder, det Tiloversblevne, Nedslaget, Residuet efter engane levende Flammer. Gloder i Asken kunde Samlingen hedde.

De fleste Prosaforfattere har skrevet Vers i nogle Aar for de begyndte at skrive Prosa. Skjont det at kunne skrive metrisk og rime nogenlunde eller at have kunnet det, paa ingen Maade er nogen Betingelse for at skrive en god Prosa, er Rimeriet dog uden Tvivl hyppigt en Forskole dertil, som ingenlunde er at foragte.

I

Juli 1898.

G. B.INDHOLD

FØRSTE AFDELING

(1858—1860)

ANDEN AFDELING

(1861 — 1865)

TREDIE AFDELING

(1866— 1869)

FJERDE AFDELING

(1871 — 1872)

FEMTE AFDELING (1873 — 1875)

FØRSTE AFDELING

(1858—1860)SEXTEN AAR

Jeg synger højt det ud: det er min Lyst, naar Havets sorte Søer bruse mægtigst, naar Bølgen ruller Skummets Flokke prægtigst, at styrte mig med Vælde til dens Bryst, at føle Strømmens Friskhed nær mit Hjerte, dens Fart og Svulmen, som gjør kold og varm, og kløve Bølgen med min stærke Arm, naar den har givet mig, hvad jeg begjærte.

Naar Stormen brøler vildt, det er min Lyst at vende kjækt mit Fjed mod Nordenvinden, at føle mi-ne Lokker slaa om Kinden, der rødmer heftigt i den raske Dyst.

Det kildrer mig, den kraftige, den unge, at se Orkanen svag imod min Kraft.

Jeg drikker Stormens Susen med min Lunge, jeg nipper ej til Druens vamle Saft.Naar Tordnen ruller over Jorden hen og Fuglen døer af Skræk paa Træets Grene, det er min Lyst at staa paa Marken ene og med min Røst at overdøve den.

Og Zeus! naar Lynet knitrer i din Haand, da griber jeg det som mit bedste Værge.

Mod denne Slægt, der blev en Slægt af Dværge jeg slynger det som Straffens vrede Aand.TIL FOIBOS APOLLO

Phoibos, du lächelst, o mein himmlischer Va ter } Heinrich Heine

Foibos! du ler, o min himmelske Fader,

Foibos, du ler;

ser, hvor jeg raser, kjæmper og hader, ser det og ler;

ser, hvordan Bjerge af Daarskab sig taarne rundt om dit Barn,

ser, at jeg ret som en fraadende Orne snæres i Garn;

ser, at jeg saares og strider og atter fanger et Saar,

ser, hvor jeg segner, og ikkun med Latter Fjenden du slaar! —

__Ser du da ikke Förvirringen sejre, ser ej min Ve?

Dumhed og Ondskab omkring mig sig lejre, hvor kan du le!

Ak! jeg forstaar dig. Naar Livet besejres, kvæles i Vrævl,

bliver hver Galskab saa gal, at den vejres hen som en Trævl.

Ja, du har Ret, over Jorden lad bruse Narrenes Skraal,

lad dem i Sejrens Pokal sig beruse naa deres Maal!

Stærkt er de Aandløses Aand i Ekstase nu mod dit Hvælv.

Engang vil selv de forblindede rase dumt mod sig selv.

Da vil din leende Sol sine Straaler slynge mod Jord.

Da det ej nytter, at Galskaben skraaler dobbelt saa stor.

Da vil du smilende bruge din Bue, bruge din Magt;

da vil den sprællende Dumhed du kue taust, med Foragt./

Da ville Narrene skrige sig hæse over din Glans,

da vil din Storm fra hverandre dem blæse rundt i en Dans.

Da vil jeg selv for hvert Skud, som du skyder, le som nu du.

End kan jeg ej; thi i Aarerne syder det mig endnu.

1858AARETS RAN

Hvad? glider Aarets stolte Aand med Skøjter paa sin Fod, med Roser fra den friske Vaar og Vinløv om det mørke Haar, med Neget i sin stærke Haand hen over Lethes Flod?

Han nærmer sig med Stormens Hast til Kysten, hvor jeg staar.

Vig bort! Her er ej Isen fast, den bærer ej saa tung en Last.

Fly, fly! O Himmel, Isen brast, han synker, han forgaar.

Forgjæves jeg ham frelse vil, jeg er for svag dertil.

Han griber med sin stærke Haand fast i mit Friluftsklædebon.

Brat ned det fra min Skulder gled, det sank i Dybet ned.Hvad har han ranet dig? i Alt en bræmmet Toga, Ven! en Barnedragt, hvis Purpursøm var Tant som Barnets falske Drøm.

Hvad gjør det, at din Toga faldt?

En ny du faar igjen.

Ak nej! Langt mer end hvad du ser har han berøvet mig.

Den Purpurbræmme om min Dragt kom frem ved Barndomsdrømmens Magt. Slig Glans kan jeg ej skabe mer, som Mand jeg kan det ej.

O stig af Dybet op igjen, stig op, stig op til mig!

Bring Dragten med sin Purpursøm, bring mig min Barndoms gyldne Drøm! Stig op, stig op, stig op igjen!

Ve mig, han kommer ej.

Januar 1859

Til det 17de Aar bar Drengene i det gamle Rom en Purpurstribe om Nationaldragten, den hvide Toga. Denne saaledes smykkede Barnedragt kaldtes Toga pratexta.VOKALFARVERNE

Ja, Digteren er Maler; en Pensel er hans Pen; hans Farver er de brogede Vokaler.

En Seer lig han stiller sig for sit Lærred hen; med Sprogets Paletpragt han maler.

Men Den, hvis Blik er sløvt og hvis Farvesans er kold, han ser ej Maleriets Farver flamme; imellem ham og Billedet er evig rejst en Vold af Taage, saa de tykkes graa og tamme.

Han hører Lyden A, men han skuer intet Rødt;

E er ej hvidt for slige Sansers Raahed.

Det gule I, der skinner som Guld, for ham er dødt; han føler ikke U'ets dybe Blaahed.

For ham er Vokalen det døde Ciffer blot, det Ord, der maler, Tegn, men aldrig Billed.

For ham er Regnbuherligheden bare Graat i Graat, han fatter ej hvad Kunstneren har villet.11

Men Ordet har ej Klang blot, har Lod og Duft dertil, og friske Sanser fordres, vil man nyde den smeltende Ynde, det rige Farvespil, hvormed en Kunstners Sprog kan Hjertet fryde.

Har Du da ikke Sanser, kan ej betages saa, end ikke se det Skjær, Vokalen arver, saa last ej Maleriet, du ej forstaar dig paa, det Maleri, hvorpaa du ej ser Farver.

Januar 18,9I 2

VINTERAFTEN PAA ST. ANNÆ PLADS

Som Pailletter spredte paa det blaa Himlens Klæde Stjernerne blege staa.

Maanen deres Glans fordunkler.

Se! de sorte Tegl paa Kirkens Tag spille med hvidlig Glans i Lag paa Lag nu da Maanelyset paa dem funkler.

Langs med Kirken gaar der.en Allé.

Knap er et vissent Blad paa dens Træer at se, Gassen mellem dem slaar ud sin Vifte.

Hist paa Søen blinker koldt et Fyr.

Lyset svandt! og sig atter nu forny'r for med Mørket atter om at skifte.

Kold er Luften, hedt er dog mit Blod.

Raskt jeg gaar, mens under min rappe Fod nu og da et lille Isspejl klirrer.

Skarpt begrænset, mørk og gigantisk stor glider min Skygge henad den lyse Jord, i hvis Indre ned den stirrer.Dér er en evig lid. Mon Skyggen ser gjennem den stivnede Skal, det frosne Ler ned, hvor de tunge, glødende Bølger vælte? Nok saa smukt er dog vist mit skjønne Syn: Maanen, der glider langsomt hen over By'n og Orion med sit gyldne Bælte.

1859MORGEN PAA LANGELINIE

Vaarstærk du er, du Straale, som kommer fra Solen, flydende, blinkende Sølv bliver Havet, du naar. Nordvindens Gud, som med sorte, flagrende Haar flyver herhid paa stærke Vinger fra Polen, midt i det brede Bryst du dit Flammespyd slaar.

Se og med svagere Slag sig nu Vingerne sænke; under den sejrende Sols Straaler de nøle;

Bolgerne bruse nu ikke mer imod Stranden; de stænke Skummet mod Stenene kun, og en mildere Vind nu kan jeg føle saa kjælende kjøle min Kind.KLIMPRERI

O for et Kys af denne Mund,

0 for engang med henrykt Hu ved Sommertid, en Aftenstund af denne Mund at kaldes Du — Dage jeg gav, Uger jeg gav,

gik ung i min Grav.

Smil da til mig, du Rosenkind, ser til min Nød, I Øjne graa!

Lad mig dog ej med Sorg i Sind af Savnet dræbt før Tiden gaa uden et Kys, uden et Ord

1 den kolde Jord.VE DEN, SOM ALDRIG SAA DIG

Ve den, som aldrig saa dig, hvad har den Stakkel set! Men tifold ve den Arme, hvem det Syn blev beredt! Han flakker som en Daare ad alle vide Veje, gaar om Natten fra sit Leje og staar paa Gaden ude og stirrer mod din Rude som jeg nu.NAT I DET FRI

Solen sank. Bølgerne slaa Slag i Slag mod Stranden.

Øverst oppe er Himlen blaa, men gylden og bred er Randen.

Lukas, den hellige Maler, staar paa Søens blanke Flade; hans højre Haand til Himlen naaer, hans Fødder Bølgerne bade.

Som en Frise forneden om Himmelens Rund han tegner med Kridt paa den gyldne Grund Englenes hellige Skare.

Den vil min Sjæl bevare.

Mørket stiger. Trindt omkring Alt i Mulm sig hyller,

Uglen omkring mig flyver i Ring og fast i sin Kres mig tryller.

2lid i dens Øje glimter.

Saa synker den ned for en Skikkelses Fod, hvis Omrids først nu jeg skimter, thi taus den Mægtige stod.

Visdoms Gudinde sin Mund oplader:

I Tankernes Nat er den klareste Dag.

Men Dæmringen sky! Den gjør sværmerisk spag. Den skaber det Væsen, jeg hader.

Morgenen dæmrer. Hun svinder. Og se, de vaagne, de sjungende Fugle, og jage paa Flugten med Spot og Spe Palias Athene! din Ugle.

De prise med Sang det rødmende Skjær, for hvilket Stjernerne falme; det er som sang de en Psalme til Lindring og Trøst for Enhver.

Det er, som de Kvalen forstørred, kun for at lokke Taarerne frem til Lindring og Trøst for Enhver, i hvem Taarernes Kilde fortørred.

1860.FORBI

Det er forbi,

jeg ser det vel,

jeg vandrer ad en snever Sti

langs Aasen af et skyhøjt Fjæld

og hører alt med fattet Sjæl

den dumpe Larm af Fossens Væld,

som snart jeg styrter i.

Saa favn mig da, du vide Rum!

Fos, krans mig med

din Krans af Skum,

og dyk mig ned

og slyng mig op

som Fisken stum,

og knus min Krop

mod Klippens Kant

og stænk mig med

din Diamant.

2*Og kald saa med dit dybe Brum

fra Øst til Vest

de vilde Fugle rask til Gjæst

og lad dem holde sig en Fest

paa Aadslet ved

din stejle Bred —

saa er det bedst.LATTER

Du hitre Latter! kom og trøst mig nu!

I Ord at tolke Kval jeg aldrig mægted og Sangens milde Velklang blev mig nægtet.

Latter! jeg trænger til dig, kom da du!

O var det Alt, at hvad min vilde Hu mest attraar, støder bort mig, da jeg fægted alene Kampen ud og Sorgen ægted og tyede til Taarer uden Blu.

Men at en Flok, jeg væmmes ved og hader, paatvinger mig sin vamle Kjærlighed, og fordrer Gunst og Tak og milde Lader —

vil kjæmpe med om hvad den selv ej véd, slaa med mig for hvad selv den aldrig fatter — derfor du trøste, du min bitre Latter!

1860VANDRENDE RIDDER

Saalænge der findes et Bjerg, en So, et Land, som jeg ikke har skuet; saalænge der gives en dejlig Mo, for hvem ej mit Hjerte har luet;

Saalænge Uret en Kjæmper har, jeg ikke fik overmande; saalænge i Danmark som udenlands Hæderens mørke Laurbærkrans snoer sig om Uslingers Pande,

Saa længe har min Sjæl ikke Fred, den vandrende Ridder maa vandre. Ve mig, der behøver en Evighed og dog maa dø som de Andre!

April 1859STEMNINGSLIV

Som Skyer drage for Vejr og Vind,

Stemninger jage gjennem mit Sind.

Synke og klage, loftes og sukke, juble, naar vage Billeder smukke

op fra Dybet i Sjælen dukke — det er det Eneste, jeg har tilbage.

Kunde jeg dog for mit Hjerte lukke!

Kunde jeg hærde det daarligt svage

Hjerte mod Alt, hvad der ind sig trænger

de lange Dage —

ak det baaded mig ikke længer

end til, vugget paa Nattens Gjænger,Hjertet stemtes,

Længsler vaktes og ikke stiltes før, mens hver Beslutning forglemtes, alle Strengene gjennemspiltes.

MOTTO

Højt op til Lysets og til Kunstens Hjem Dybt ned i Tankens dybe, rene Vande! Vidt frem til fremmede, til fjerne Lande Højt op, dybt ned, vidt frem!

1860ANDEN AFDELING

(1861—65)YDUN

Højt imod Nord er Fru Yduns Sal.

Den har Søjler af Is, saa blank som Krystal.

Gjennem Salen jager den kolde Vind ud og ind

og rødner Yduns den friske Kind.

Nu er det Vinter og Luften er kold.

Over Husenes Tage og Stadens Vold

hæv mig, Aarets Genius, du! paa din Flugt

mod Foryngelsens Frdgt,

lad dit Øre ej for min Bøn være lukt!

Med spændte Vinger du flyver afsted.

Slut mig fast i din Favn, tag mig med, tag mig med!

Fra Stuelufts Tryk, fra Løgn og fra Pral,

fra kvalmende Kval,

fra Tankernes Væv og til Yduns Sal!Gennempisket af Hagl og af sneblandet Regn med Stormen og dig til Nordpolens Egn!

Snart højt over Sky'r under Himlens Blaa vi med Ørnen gaa,

snart Havfladens Spejl med Vingerne slaa.

1 det isnende Hav, Forglemmelsens Flod,

vil jeg dykke mit Hoved og kjøle mit Blod,

kaste mit Hjertes Sorg overbord,

lade Bølgernes Kor

døve mit Øre for Fristerens Ord.

Har saa jeg dybt fra det kjølige Væld suget Bølgernes Friskhed ind i min Sjæl, vi flyve paany mod den dejlige Dis over Marker af Is,

hvor Stormen synger til Yduns Pris.

I den luftige Hal jeg da træde vil og bede om Alt, hvad min Hu staar til.

Hil sidde du Ydun, Bragi's Viv!

Giv mig Kraft, giv mig Liv!

Sjælens og Legemets Ungdom mig giv!

Genien bar mig herop fra Syd, ham skjænker hvert Aar du Ungdommens Pryd, smelter hans Hjerte og mørkner hans Haar, thi du formaar

at skabe Vinteren om til Vaar.Mig række du ogsaa Æblets Saft!

Den vil fylde min Sjæl med skabende Kraft. Jeg trænger dertil, alt Gammelt og Gjemt har jeg længst forglemt; nu er min Sjæl til Begejstring stemt.

Og vi knæle. Da rækker hun Bægeret hen.

I Ungdomsglans staa vi op igjen.

Nytaar 1861LIVSLYSET

Den vilde Storm og den kolde Regn, de lege en rædsom Leg med mit Livs usikre Lys.

Det blusser svagt i Taager, klamme, blege; det bæver viftende i Nattens Gys.

Naar vil det ende?

Vifter det hen?

Da kan Ingen tænde Faklen igjen.

Du Genius! Evige Gud, som om Livet værner!

Grib Faklen, for den gaar ud, med vældig Haand, og tænd paany dens Ild ved de flammende Stjerner, og spred dens stærke Gnister, hellige Aand!

Lad ej Storm og Regn faa med mit Livslys Bugt!

Send mig et Tegn paa det ej bliver slukt!TIL MUSERNE

I hellige Muser, begejstrende Ni!

Hvem i al Verden er grum som I!

Med dæmpede Toner og lokkende Spil, med Ord, der i sangrige Takter falde, den unge lyttende Sjæl I kalde fra Dvale til Drøm, og i Drommene til Flugten mod Eder alle.

Da vugge I mildt den og daare den huldt.

Af salig Berusning det Bæger er fuldt,

af hellige Kilder den Drik er øst,

som den drikker hos Eder; dens Vunder læges,

hele dens Liv i Musik bevæges.

Fra Jordlivets tyngende Lænke løst

i henrykt Lykke den kvæges.i Musens Kys er Forjættelsen dulgt, at Kysset paany af et Kys bliver fulgt, og Den, som engang har dets Sodme smagt, aldrig i Livet at glemme det mægter, evigt i higende Længsel smægter.

Ak! paa Skromt har i Kysset hun lagt Loftet om Kysset, hun nægter.

1861NOVICENS BØN

Se ned til mig! Jeg mine Hænder strækker mod dig, min Gud!

Jeg beder inderligt. — Min Afmagt lægger paa mine Læber Ord. Du, som den kjender, o skjænk mig Kræfter til det store Brud med Alt, hvad Verdens er, Alt, hvad som blænder det Blik, der ej i hellig Andagt brænder.

0 hjælp mig, frels mig, styrk mig til at fatte min Sjæl til Daad.

Se! jeg er ene — kom til den Forladte!

Giv mig for jordisk Kval og jordisk Glæde den lindrende, den trøsterige Graad.

Og naar jeg Kraft har vundet ved at græde, skal jeg den smalle Bane trøstigt træde.

Den Herlighed og Glans, jeg tyktes have, bar Tiden tyst

1 Favnen bort, den evigt at begrave.Hvad end jeg har, det kan den ikke tage.

Hvad jeg har reddet af den haarde Dyst er mit. Thi vil jeg ikke daarligt klage; nu har jeg Kraft, nu først, til at forsage.

Hor da min Bøn! Mig nu, min Gud og Fader, du vie ind

til Strid mod Mørkets Hær, den Lysets Hader!

O lad mig slaa i Kampen for dit Rige med Mod i Bryst, med Ydmyghed i Sind, med Sejr i Skjold! Til Dybet skal de vige, de usle Magter, der mod dig tør krige.

1861TVIVLERENS BØN

Giv, at det mørknes engang i mit Sind, giv mig at tro!

Udsluk Fornuftens Lys, gjør mig blind, giv mig Ro!

Du, hvem Tanken besvor, der af Tanken maa stige lutret, som ubevidst Væsen, ved mig dig bevidst kun!

Har dine Love du sprængt, har du kløftet dit Rige, har til Moses du talt, blev du født som et Barn, skal Sligt jeg tro, da vær naadig og giv mig en Frist kun!

Frist! hvilket Ord! Hvem er Frist vel forundt?

Kjød er jo Hø.

Vist er kun ét: vi skal dø. Hvert Sekund kan vi dø.

Hør da mit Raab, mens jeg lever! (ifald du forstaar det) Se barmhjertigt til mig! (ifald du formaar det)

Vredes ej for mit Ord! (hvis du kan det fornemme)

Glem i Naade min Tvivl og min Trodsen! (ifald du ellers véd, hvad det er at erindre og glemme).

Januar 1862

?*OPRAAB

Ungdom i Norden! Rejs dog engang dig med Magt. Rejs dig og tænk!

Tænk og løn med en stærk og forbitret Foragt

hver, som har sig til Hvile lagt

eller fejg og forsagt sidder døsig paa Spotteres Bænk.

Saml dine Tanker! Se, dine Vilkaar er to!

Rejs dig og vælg!

Vælg mellem Tankernes høje, men haabløse Ro og den haabende, vovende, fredløse Tro!

Sku mellem Haabet og Freden det gabende Svælg!

Husk: Alt i Vuggen har Slægternes Arv du sat til.

Rejs dig og tænk!

Aldrig tilbage du kan, om du vil,

Broen er sprængt bag din Ryg, dit Liv staar paa Spil. Hver en Jolle bag dig er boret i Sænk.EFTER LÆNGERE TIDS SLØVHED

Du Liv, der stærkt i Pulsen slaar, og banker lystigt i min Tinding, hvorfor er du saa kort en Vinding, der sjældent kommer, hurtigt gaar?

O rul i mine Aarer fuldt!

O skjænk mig i min Ungdom Kræfter! Spræng Alt hvad binder, Alt hvad hefter! Besjæl mig naadigt, styrk mig huldt!TIL EN TYSK PIGE

Forgjæves Tone vi med Tone stemmed, din Røst og min vil ikke klinge sammen.

Farvel! Dit Tungemaal er mig et fremmed, og mit, som først og bedst mit Hjerte nemmed, om end min Læbe taler det med Stammen, det er mit Et og Alt, mit Liv, min Gammen, Pulsslaget i min Aand. Berøvet det mit Ord er blodløst og min Tanke slet.

O var du dog i vore Skove hjemme!

O var dit Øre blot i Tide vænnet til Danmarks Fugles, Danmarks Digteres Stemme, du havde aldrig kunnet Sligt forglemme, aldrig i Verden havde du det nænnet.

Men fra vort Sprog har man med Kløgt dig gjennet: det var for jævnt — hvad véd jeg! — og for svært, og Tiden gik, du fik det aldrig lært.Men hvis du skulde mig en Fremmed være,

o stammed du da blot fra vore Frænder, fra et af Brødrerigerne, de kjære, da holdt, skjønt fremmed, du vort Land i Ære og hørte med til vore bedste Venner.

Men ak! din Vugge stod blandt vore Fjender.

Der brænder mellem os Nationers Had — saa lad os da i Stilhed skilles ad.BRUDEN

Nu trykker fast

om Brudens Tinding Kransen,

at intet Kast

den hvirvler bort i Dansen!

Dog ømt og blidt om Panden ned den tvinger!

Hvor let en Knop fra Myrthekransen springer, det, unge Piger, véd I lidt.

Nu er det godt.

For Spejlet Bruden straaler

i hvidt og blaat.

Hun med et Blik sig maaler.

Et flygtigt Smil, et spottende, der rober:

«Jeg var tilfals, saasnart jeg fandt en Kjøber», farer ad Læbens Bane hen med 11.Hvor hun er smuk!

Og dog, hvor blege Kinder!

End blot et Suk for Mindet, der forsvinder, en Aanden ud

i dybe, dybe Tanker

af Sjæl og Aand — saa lyt! din Brudgom banker. Kom ind, kom frit! og hent din Brud!O DIT NAVN

0 dit Navn, o dit Navn var

1 min Ensomhed tidt mig en Trøst.

I mit Savn, i mit Savn har

jeg det nævnet med hviskende Rost.

Saa tidt som det i Hu mig kom,

Minder flokkede sig derom, som om en Silkefane klar, der Elskovs stærke Farver bar.

O men vid, o men vid, du!

Som et Blund, som en Drøm rent forbi er den Tid, er den Tid nu, som jeg elsked og savned dig i.

Dit Navn, som Ingen mere bær', lever ej heller i Hjertet her.

Den Dag, du blev en Andens Brud, jeg rev det af mit Hjerte ud.

1865MON VIRKELIG

Mon virkelig der findes et Sted paa denne Jord, hvor hun, paa hvem jeg haaber, lyslevende boer, den Jomfru, fin og fager, den Kvinde, snild og god, der, strax vi tvende mødtes, med Liste mig forstod.

Som det, hvortil jeg fødtes, det, hvortil jeg vil naa; som det er sødt at fattes, saa vilde hun mig forstaa; og dog fast mod sin Vilje, og uden Spejderkløgt, se, hvad jeg er, og se det uden Spot, uden Frygt.Hil være hun, den Jomfru

med Sjælen dyb og bløds,

der vilde gjemme den Knælendes

Hoved i sit Skjod,

der vilde ret af Hjertet

ham kysse paa hans Mund

og aabne sine Arme —

O priset være hun!

1863DE FALDNE

Ære være de tapre Mænd, der blegned for Danmarks Sag! Hæder og Pris for hver Ungersvend, der segned paa Kampens Dag. Danske Pige! Hvert ædelt Navn staa præget dybt i din Hu!

Kjendte du ikke den Faldne før, saa elsk ham nu!

1864LYN

Saa mangt et Lyn fra Himlen slaar ned, der ingen træffer af Skovens Stammer; men ét, der tyst gjennem Luften gled, sætter Himmel og Jord i Flammer.

Saa mangt et Blik har Hjertet til Maal, men naaer ej Hjertets lønligste Kammer.

Da kommer der ét, som rammer, ét tænder Alterets Baal.

Som Lynet, naar Himlen er klar og blaa, er vidunderligt det. Hvem kan sligt forstaa! Ingen kan sligt forstaa.

1864SKJØNHED

Hvor rorer dog den sande Skjønhed Sjælen og gjør den let, imens den rent fortryller den, udvider den, uddyber den, udfylder den.

Hvad Sneen dulgte med sin tætte Fjælen, det ved sit varme Sommerlys fremsmelter den.

Dens Pust den fine Rim til Dugg forvandler, den tunge Isklump bort fra Hjertet vælter den.

Hav Tak for dette Syn! jeg trængte til det, et Lys udbredende, en Himmel højnende.

Min Sjæl var mørk, den havde lukket Øjnene og blind den sad, som den, der trodsig vil det.

Jeg kaldte, men den vaktes ej af Raabene —

Den stærke Glans har vakt den. Skjønt lidt skamfuld, den nu paany har rejst sig, frisk og haabende.

1865JULIE

1

Hvad det er at elske, det mig lærte hun, som her i Graven lagdes ned, hendes Hjerte: idel Kjærlighed, hendes Væsen: lutter Hjerte.

Vandrer! Hvis du spørger om, hvem hun var, hvorfor jeg græder, hor det da til hendes Hæder: denne Aand var ren og from.

Stærkt i Svingning som Pendulen i sin Enfold den forstod sig slet paa Skromt og slet paa Skjulen. Let opskræmt og angst som Fuglen ej til Ro den vugge lod sig, som paa Vagt for at bevare dem, den elsked, for en Fare.

Selv hun haardest var imod sig.Følelser og Forsæt stærke, det var hendes Levneds Mærke, klar og ildfuld som en Stjerne, saa var hendes Væsens Kjerne.

Hendes Daad og hendes Ære var, sin Husbonds Fryd at være.

Derfor er blandt stygge Grave hendes Grav en Blomsterhave.

Modernavnet helst hun hørte fra den spæde Barnetunge.

Hendes Ungdom tidt os rørte, hun var yngre end de Unge.

Del vor Sorg, thi den er tung, nu, da Alt du kjender, Broder: hendes Navn — hun var en Moder, hendes Alder — hun var ung, hendes Minde — hun var Kvinde.

1865

II

Paa mange Maal var ej hun klog, men Blomsternes og Hjertets Sprog forstod hun, naar de løde: naar Rosens og Violens Knop en Udvej Duften brøde; naar Hjertet ungt sig lukked op.Den unge Mand, hvis sunkne Mod for hendes milde Øje stod, ham hendes Ord forfrisked; den unge Mo, halvt Barn endnu, i hendes Øre hvisked med Jomfrublik og Jomfrublu.

Ja, stor var hendes Venneflok.

Vist var den sær og uens nok, men hende tro fra Grunden.

Thi ung og gammel, fjern og nær, ældst Ven og nylig vunden, hver en hun havde lige kjær.

Og om der var et ærligt Skrog, en Nar, men Nar med Hjerte dog, hun ej ham fra sig stødte; en saadan Gjæst med Hovmod ej ved hendes Arne mødte; han over hende glemte sig.

Og sad der saa paa Spotterbænk, en Mand, hvis Vid var Malurtstænk, han lod ved hendes Side godmodig Skjemt og Lunets Ord fra samme Tunge glide, hvorfra de fine Pile foer.Saa gik det til, saa er det hændt, at overalt mod hende vendt hun saa det Gode smile.

Hun vidste ej, at fra dets Gjem, dets Søvn, dets dorske Hvile, hun selv, hun først det lokked frem.

Et trofast Ord, et sjælfuldt Blik, et mildt Farvel, et Smil, et Nik forstod hun skarpt at tyde.

Hvad der laa skjult i Hjertets Vraa af Løgn og Last og Lyde — det saa hun nødigt, hvis hun saa.

Hvad der var varmt og rent og smukt, det greb hun, selv i hurtigst Flugt, med det var hun beslægtet.

Hvad der var karrigt, nidsk og koldt,

hun ej at hade mægted;

men det har hende Sorg forvoldt.

Hun led ret vel den slebne Kløgt,

og var hun end, naar fint blev spøgt,

i Ordleg let forvirret,

hun elsked hvad ej selv hun fik,

og tidt med Undren stirred

hun i de Kloges klare Blik.Dog hvad der ramte hendes Sans, det var ej Lysets stærke Glans, det var dets milde Varme.

Det kolde Lys hun lidt forstod,

Det vakte Sjælens Harme, saa stærkt var Kulde den imod.

De Vedtægtsbaand, der smaaligt snoes, der snære mangen Haand tilblods og mangt et Hjerte sammen, de bandt ej denne frie Aand.

Den skjød med Lethed Hammen som et for snevert Klædebon.

De Jern, der kue mangen Sjæl til grove Pligters sløve Træl, hun bar end mere trøstigt.

Kom du, naar de bandt hende fast, da lo hun op saa lystigt, at alle hine Lænker brast.

Men da det lød: Forbi, forbi! da løfted hendes Aand sig fri for alle Baand og Lænker, og steg med Lysets Hast til ham, der hende Naade skjænker, fordi hun ej har gjort ham Skam.

1866III

Den Frost og Sne, som dækker i Danmark nu By, Land og Hav, sig ogsaa stille lægger om Blomster paa en Grav.

I Sneen Planten sover;

snart vakt til Liv i Blomst den staar;

men hun, den blomstrer over,

Liv kun i Drømme faar.

Nys jeg i mange Drømme af hendes Mund har hørt de Ord: «Jeg lever, falsk I dømme,

«naar I mig mistet troer.

Tal med mig, glem blot Sorgen, «hvor kan du tro, at jeg er død?» Det blev en bitter Morgen, thi Drømmen var saa sød.

Ak, Skygge, du bedrager.

I Jorden blev hun sænket ned, og Tabet mer mig nager end noget Tab, jeg led.

Farvel! Farvel! Mildt lyde i Stuen steds det Navn, hun bar.Paany det altid bryde den Taushed, Graven har.

0 naar et Navn forstummer af Frygten for at mindes om den Sorg og alskons Kummer, man helst gaar udenom —

hvor hæsligt! nej, med Glæde og Vemod vi det nævne vil, da er hun end tilstede og hører end os til.

Rom 187DEN LYKKELIGE BRUDGOM i

Er for Andres Blik Figuren end lidt flad, mig hun fengsler ved et sødt Jeg-véd-ej-hvad, ved en egen Klang af Sølv i hendes Stemme, som en lydhør Elsker ene kan fornemme.

2

Guldfisk, du dorske!

Mat er dit Øje, hvortil kan du bruges?

Ih! Med saadanne pilker man Torske.

3

Han elsker hende med stor Besked.

Et gunstigt Svar han sig henter.

Thi hun gjengjælder hans Kjærlighed med Renter.

4

Er han i Pigens Yndigheder skudt, o! saa kald ham ej brutal — men hav in pettu,hun var ej kjøn, ifald hun toges netto, han elsker hende klogeligen brutto.

5

Reguladetri-Opgaver, foranledigede ved Indskriften over en Port:

Time is money.

Tid er Penge — hvad er Evigheden?

Tid er Penge — hvad er Hjertefreden?

Tid er Penge — hvad er Kjærligheden?

Svar paa Mark og Skilling! Hvad er Frihedstabet vel i Ægteskabet?

Hvad er Bruden værd? Betænk dig ej forlænge! Tid er Penge.

6

I er altfor adrætte — I tar Hatten i Haanden, fur I ser Benraden komme. iMeningen var ikke, vi skulde opgive Aanden, førend Livet var omme.

7

Pappegøjen skjød vi!

Thi fint os snød vi ved Hymens Alter for Livets Fester, for Amors Fakler!I sølle Pjalter!

I arme Bæster,

1 Skrog, I Stakler!

8

Var end Pigens Stemme rusten — lad saa være!

Var end Huden gul og gusten — lad saa være!

Laa end mørke Rande rundt om røde Øjne, lugted Aanden end som Osten — lad saa være!

Var hun mat og doven, var hun gal og arrig, havde hun Figur som Kosten — lad saa være!

Bedsk er slig en Drik, vel sandt, men naar i gyldent Bæger rækkes Mosten — lad saa være!TREDIE AFDELING

(1866—69)SOMMERNAT

Ait er tyst, som Fredens Stund for Freden brydes, skjont, men som en Fest, hvis Fryd i Angest nydes. Trindt paa Himlens sommerlyse Bue blege Stjerner vredt og sælsomt true.

Lydløst glide Havets Bølgeskarer. —

Kornmodslysets ubestemte Lue nu og da fra Horizonten farer,

Lyn i Lyn det svinger Flammesværdet.

Stygt ved Flammen

alle Luftens Aander fare sammen;

Himlen blinker ved dets Slag forfærdet.

Alle os, som svege Aandens Himmelfane, alle os, som vege fra den smalle Bane, os, der Gudens Røst i Hjertet kvalte, os, hvis Læbe tav, naar Stemmen talte, os vil Sværdets røde Tunge ramme. —Lod jeg ej, da Gudens Bud befalte, stod engang paa Prøvens Dag til Skamme, saa min Kind endnu af Skammen gløder — nu jeg møder,

nu jeg villigt kjæmper, villigt bløder.

Salig Den, der uden Blinken bøder.

1866VED EN VENS AFREJSE

Held paa hans Vej, den Tauses og den Stilles, den Elskeliges Vej fra Ven til Frænde!

Faa Døgn endnu, og for en Stund vi skilles, en kort? en lang? hvem véd, en rig kanhænde; thi mangt i Nord du lære skal at kjende, og op til Sværdedans i Syd der spilles. —

Vi ses vel atter, Brødre som vi ere: dog som de samme ses vi ikke mere.

Og derfor Tak for Tiden, som forløb, den Skjemtens Tid, vi ødsled med en Smule, (gyldne Sekunder, som ved Røverkjøb vi fik for Timeglassets Sand, det gule, hvad eller fra vort Arbejd stjal, det fule), den Alvors Tid, hvori vi af sit Svøb fik viklet mangen ædel Fremtidstanke, som bragte begges Hjerter til at banke.Den Magt, der daglig drog mig til din Dør, som Afsind ser den ud for lunkne Sjæle; men gode Aanders var den. Vid! de dvæle, ihvor du er: de rasted aldrig, for de fik fordrevet mine Tanker fæle.

Dem viste jeg af skjemtsomt Sind Honnor ved Knælen paa et Gulv foruden Tæppe.

Du selv, Fredsstifter! du forstaar det neppe.

Men kom jeg som Bajads med Daarskabs Fagter, og dansed paa dit Gulv en Narrevals, og én for én afkasted tyve Dragter, og slængte Bjældesnoren om din Hals, og skreg: «Ved alle Himlens gode Magter! for tire Skilling er mit Liv tilfals» og svang min Brix — da lo du og forstod mig. Hav Tak, fordi du var saa god imod mig.

Stod saa jeg ved din Dør, til Doden mat, af Tungsind gal, af Mismod knust og lammet, og hulked uden Taarer, en Besat, der frem i dybe Suk sin Smerte stammed -Du aabned for mig, og hvor vildt det flammed her i mit Bryst, min Pande blev dog glat, saasnart din Haand — du led ej, jeg det sagde velsignende du paa mit Hoved lagde.Se derfor er i mit Farvel en Tak, en Broderømhed, som kan ej beskrives. Min Sjæl har endnu aldrig ligget brak, den er en Jord, som steds paany oprives og pløjes om; hvor intet Fast der gives undtagen Et: Troskab mod Vtnner. Ak, En bort er rejst, de Andre tidligt døde. Nu banker intet Hjerte mit imøde.

1867HVIRVEL

Ja, Hvirvel er det Alt — i dette Ord er Gaaden løst. Frem! Bort! Forbi! det tuder.

I Fald fra Højden det, hvis Glans var stor!

Mod Lyset frem det, som fra Dybet foer!

Du op, jeg ned! min Sejr din Glædes Mord! og Rædslens Lov: det Unge ældes. Hvor, hvor er det Liv, der mer end Død bebuder?

Se dette Legem, en fortættet Gas, en Kasteboldt for Vejr og Vind og Stemning.

Min Aand! de evige Blændværks Tumleplads.

Min Viljes Klinge, sleben stærk og hvas, i Striden skjør og springende som Glas,

Troskab limulig, kun for Dyr tilpas!

Mod Smertens sorte Strømme ingen Dæmning.

1868ERKLÆRING

Jeg elsker dine brune Øjnes Mørke og dine bløde Krøllers fagre Fald.

Jeg kunde falde ned paa Knæ og dyrke

din underlige Røst, der røber al

din dulgte Lidenskabs forborgne Styrke.I FORSTUEN

De glatte, dejlige Lokker, flod som en Strøm, der ruller, hvis Bølger tæt sig flokker, om hendes Hals og Skulder.

Den bløde, blanke Silke om hendes Legem sig svøbte, lidet anende, hvilke kjendte Former den støbte.

Et kort Sekund hendes søde Læber min Mund berørte. Kysset, det lette, bløde helt bort fra Jorden mig førte.Et Blik fra det straalende Øje Vandt mig og bandt mig til hende. Alt i Verden vil jeg døje, onde Dage, Kummer og Møje, i Fald jeg din Lod kan bøje, og din tunge Skjæbne kan vende.NU VOX!

Nu vox, min skjønne Plante, skyd Knop og Blomsterblade! Rigt Lys og Dugg dig bade, saa du maa ikke skrante, ej sygne eller svinde, ej med dit Hoved hælde, men rejse dig med Vælde, og som en yndig Kvinde staa slank og fin og smykket med bløde Blomsterklokker.

Jeg kysser dine Lokker.

Sig, kan du mærke Trykket?TAK

En Tak til Borgens Frue, hvis sværmeriske Sjæl deler Kamp, deler Fryd, deler Sorger med mig, en Bøn om bedre Dage tor den sode!

Paa Krybet, der hvisler, sætte hun sin Hæl, aande frit, tænke kjækt, vandre let, o at hun ej paa Vejens Sten sin spæde Fod maa støde!

Jeg fandt ej hendes Lige, saa vidt jeg flakked rundt, Hjertets Ild, Blikkets Glans, hin Begejstringens Skat, som ikkun Trylleordet kunde hæve.

Hun trives, hun voxe, hun lide intet Ondt, tage til, vinde Kraft, faa engang Lykken fat og takke Gud med Læber, som bæve.ENE I FREMMED LAND

Tungt og trist at længes, og, mens rundtorn les, i sin dybe Ve's Ensomhed at stænges — Sødt paany at ses.

Ja hvor sødt at saares af den hede Mund, og i samme Stund helt af Kys at daares, naar hun kysser, hun!FREMTIDSFANTASIER

Min egen Yndling vil, jeg skal blive meget stor, voxe højt, vinde Ros, sprede Dag og gjøre lyst, al Aandens stygge Overlast hævne.

Den Første skal jeg være her blandt os i vort Nord, saa vidt vor Tunge tales, og langs Østersøens Kyst skal mit Navn man allevegne nævne.

Ak du kjære, min Evne er spæd og saare svag, min Kraft er ej af Jern, og min Kundskab er ringe; men om Hanen end ej galer, det bliver dog nok Dag, og Sandheden farer, skjønt den farer tidt i Mag, og Aandens Klokke kalder, selv om en Klokker her ej fik sin stakkels Klokke til at ringe.

Men stræbe vil jeg frem; jeg vil lægge min Skjærv, skjønt ringe, paa Aandens store Alter.

Jeg vil tjene min Fane som en Fanevagt djærv; jeg vil ikke raste, jeg fik et ædelt Hverv.

Maaske jeg dog et fjendtligt Harnisk spalter.Maaske jeg dog i Ilden erobrer et Kastel, stormer en Skanse midt i Vaabenbraget — da kan, hvis Lykken fojer, det og mig hænde at jeg engang til Ridder bliver slaget.HUN:

Naar i min egen Sjæl jeg ser og svimmel i Modløshedens Dyb jeg nedad stirrer, af Jammerkval mit hele Væsen

dirrer og Blikket søger mod en Himmelstrimmel.

Det Blaa, hvorved da mine Øjne dvæle, det er din Aand, som lyser gjennem Taager. I den min Kummer sover; Haabet vaager

i denne Aand for to sorgslagne Sjæle.FORTRØSTNING

De, som engang har sluttet Pagt

i alle gode Aanders Kres, skal, bør og maa helt uforsagt til Afsked som til Gjensyn ses; skal række Haand og Mund med lid, men uden Klynk eller Klage, den flammende Aand er Himlen god, ikke den drøveligt svage.LIVSREGEL

Se og saml! Det er Livet.

Elsk og lær! Det er Livets Sum. Sporg! Og Svaret er givet.

Kjæmp for Ret! Det er Lykke.

Handl og hersk! Det er Lykkens Sum Retten med Sejr at smykke.

Spred din Sjæl i det vide Rum,

Lad den ej standses af nogen Bom, Dristigt sprænge hver Skranke!

Saml saa din Sjæl i en eneste stum, inderlig Kjærlighedstanke.HUN TALER:

Sig, har du følt det, Elskede, at stærkt min Sorg og Nød er traadte nu i Skygge.

Alt er som før, men ud af alt det Stygge min Sjæl, mit Jeg er gledet uformærkt, og uforstyrret, midt i Dagliglivet, jeg bær' de Skatte, som du mig har givet.

Hvorfor saa straalende jeg just saa ud, forleden spurgte mig en Ven herhjemme.

Jeg tav. Men i mig raabte højt en Stemme, en stærk, fordi med mægtigt Gjennembrud jeg fra en Automat er omskabt til en Aand, som føler, elsker, véd og vil.SONET

Som en Sonet, du skriver, var hint Møde.

Ja, du har Ret, du Elskte, som en Strom,

en Tonerislen, vellydsrig og øm,

og kort og skarptbegrænset var det, Søde!

Thi Ord, som smelte, Taarer, Suk, som gløde, af Vemod fødte Smil, den salige Drøm, hvis Sprog er Kys, der hedt i Purpursøm Hals, Bryst og Skuldre farve flammerøde,

Alt dettes svulmende Sigsammenfletten til dobbelt Samklang, der i Afskedsstunden døer hen i Treklang — det er jo Sonetten.

Hor Rytmen glide skjønt i Spænding bunden; den knuger, skjønt den kommer ej af Pletten, Rim imod Rim, som Kys i Kys paa Munden.NAAR KRAFT OG LUNE SYNKE

Naar Kraft og Lune synke, naar Mismod hen dig river, og vanskeligt det bliver, dig ikke selv at ynke: da sig: Jeg vil ej klynke.

Paa Hænder højt at bæres,

i Bomuld blodt at ligge, det lærte mig dog ikke, hvad bedst i Modgang læres, hvad jeg har lært: at taale, mit Tab med Ro at maale og føle som de Kjække, hvem intet Slag kan knække.HENDES VEMOD

De flokkes i Klynger, de svæve i Kres rundt om dit Hoved,

Vemodets Alfer, der ikke ses,

men fornemmes, hvor mildt gjennem Taarer les.

Paa dit Bryst har de sovet.

De vaagne med dig, de hæve sig mat, døsig er Vingen.

Paa Hjertet de slumred den hele Nat; men hurtigt paa Skuldrene har de sig sat med Summen og Klingen.

Og ind i Alfernes Kor maa gaa hver løsreven Tone fra Verden derude, der Øret vil naa, thi Alferne passe omhyggeligt paa, løse op og forsone.GRY

Det gry'r, det gry’r.

Nu rosenfarves de tykke Sky'r, nu stænkes Himlen med Guld, det gry’r.

Snart løfter Solen sin røde Fakkel.

Hil dig Lys! Hil dig Sol! Straal for min Stakkel! For min Stakkel, den søde, du lyse, du gløde!

O hil, o hil, du det første Gry’s flimrende, fine, forjættende Lys!

Stig, stig!FJERDE AFDELING

(1871—72)MALGRÉ TOUT

Den skjønne blonde Lykke, der aldrig kan staa stille, engang mens han var lille, blidt tager ved hans Haar for ham et Kys at trykke paa Panden, som han staar.

Han saa sig rundt, forsvunden var hin Kvinde i det Fjerne; men Kysset blev og brændte, blev til Tro paa hans Stjerne, og stod han for en Skranke, hvor om trøstig Trods det gjaldt, hans unge Hjerte banked, og han mumlede: Trods Alt!

Hin Tro brast ufortøvet

i Kampens haarde Skjæbne.

Han voved knap sig væbne, han ingen Lanse svang, saa, hørte dybt bedrøvet Dystløb og Vaabenklang.

Men stod han for en Skranke, hvor Ærens Fane flammed, sit Mismod og sin Frygt dog af Sjælen ud han skammed, ja saa han Nederlaget som Vished overalt, med sammenbidte Tænder han mumlede: Trods Alt!Det var hint Kys, hvis Lue gjød Ild i Knegtens Aarer.

Han følte, de var Daarer, som veg fra Kampens Vej, selv lod han ej sig kue, men vidste Grunden ej.

Og Lykken blev, blev Ungdom; naar hun selv ham vendte

Ryggen,

var Solen, Skoven, Barnet tusind Bud paa Bud fra Lykken. Den muntre Tillid voxte, hver Barrikade faldt.

Med Storm han den tog, og hans Feltraab var: Trods Alt!

Af Trolde smaa belejret han ligger nu for Tiden,

Medgang har han liden, af Medynk mer end nok, dog fik ham ej besejret én Gang saa stor en Flok.

O medynksfulde Sjæle! For Jer var dette Tegnet til Klynken og til Tungsind, som snart i Slaphed segned. Men i hans Hjerte jubler en Almagt, Manddom kaldt; dens Lyst er det at trodse og dens Feltraab er: Trods Alt!

Hospitalet i Rom 1871.TIL HENRIK IBSEN

Hvad det gjælder er Menneskeaandens Revoltering, og der skal De være en af dem, som gaar i Spidsen. Henrik Ibsen (20. December 1870)

Ja, jeg var ung, da jeg efter en lang pinlig og trøstløs Tvivlen og Vaklen modtog af Aanderne endelig Faklen, der for bestandig vil lede min Gang.

Klart da jeg saa ved dens straalende Flamme: Magter der baste Forskning og Tanke,

Magter, der kaste for Frihed Skranke,

dem vil al Løgnens Forbandelse ramme,

Sandhed og Frihed er Et og det Samme.«Alle maa høre det. Tal til Enhver!»

Saadan, o henfarne Store! I mane.

Sandhedens aldrig besejrede Fane,

strax, blot den løftes, vil samle en Hær. —

Drøm af et Barn, henvejret itide!

Fordom trues, og Masserne flokkes; men Sandhed kues — slet Ingen rokkes.

Snart var de tallte, som stod ved min Side, ene jeg første Gang maatte stride.

Det blev bestandig den Bistand, jeg fandt. Huggene skarpere faldt, da jeg ægged stedse paany, og da Ingen mig dækked;

Frænder gav Lempe-Raad, Venner forsvandt. Fostbroderskab! ak din Tid er forgangen.

Saa blev jeg hærdet, saa blev en Mand jeg.

Slaa uforfærdet, skjønt ensom kan jeg.

Ofte jeg spejded dog ud over Vangen; efter en Stridsven levede Trangen.

Broder! jeg fandt dig. Hvad gjør det mig vel, at du en Høvidsmand er uden Lige, mens jeg blev skabt til som Væbner at krige, sammen vi høre med hele vor Sjæl.Ja, vi til Oprør vil Aanderne kalde!

Dristigt at rive ud dem af Døsen, beaande, belive være vort Løsen.

Er det end mørkt, det skal lyse for Alle.

Broder! Engang ville Taagerne falde.

Hospitalet i Rom.

Natten mellem 9. og 10. Januar 1871.ROSER HAR HAN KNÆKKET

Roser har han knækket og Torne har han brudt,

Kransen har han kastet, neppe flettet,

Ørne har han stækket og Duer har han skudt,

Kvinder har han favnet, flyet, forgjættet.

Men En, der er, hvis Billed ham forfolger.

Vel fem hundred Mile mellem dem er lagt,

dog bestandig naaer ham hendes Stemme: Dræbt er Søvn og Hvile,

Dødens Kalk mig rakt,

Den, du elsked, saa du kunde glemme.»

Ti, ramte Fugle synge ikke mere!Salte, stride Taarer!

Stumme Poesi!

Kvindegraad ham i hans Hjerte skjærer. Trolddom lig den daarer, lokker taus ham i

fine Garn, der dybt tilblods ham snærer. Nej, brudte Stængler blomstre ikke mere!

Roser har han knækket, ak! at han dem brød,

Duer dræbt, hvi maatte han dem jage! Selv de Længslen vækked, ung dens Bud han lød.

Derfor døver han den fjerne Klage:

Forbi, forbi og frem! Se ej tilbage!FEBERDRØMME

Du Preussens Kejsertrone, frisk malt med ædelt Blod, dig gad jeg nok se hugget

i Splinter for Frankrigs Fod.

Thi se! den sande Kejser, der hist paa Tronen stiger, er Middelaldren, Drot over alle Rædslens Riger:

En sund Soldatervælde skal styre Tysklands Jord, gjenstridig Adbyrd tugtes som Røveri og Mord.

For Skriblen mod Gud og Kejser Øxen eller Riset —

Den hellige Treenighed for Sejren være priset!Ja, Frankrig, du var sunket,

Europa længst det saa; et Skammens Brændemærke bar du bestandig paa.

Du havde stræbt, din Voldsmand fra Slot og By at jage.

Det brast — da sank du mat og sløvt tvivlende tilbage.

Hans Glanstid kom. Da, Frankrig, med hans Held du slutted Pagt, og for den Sjæl, du solgte, gav han Orden og Magt,

Du drømte end om Frihed; men han — dit Vel han drøfter, og spreder over Landet de fagre Fremtidsløfter.

Og saa gik Glansen af ham.

O den Figur, der stod!

Det udslukte Øje til den vaklevorne Fod;

Voxmasken — til den klæbet Moustachen, den friserte —

Sot og Syge i Vox!

Var det ham, der triumferte?Hans Dødstid kom. Da saas det, at Jammer er Sløvheds Barn.

Da fanged Preussen al Frankrigs gamle Ry i sit Garn.

Det stolte Ager- og Vinland som Skovisk behandlet, til Hjemsted for Mordbrand og Hungersnød forvandlet!

Det sank, det sank. Et Halmstraa da greb det i sin Nød, hvis Bærekraft til Frelse plat Ingenting betød.

Det Halmstraa, det var Frihed, den længe glemte Tanke — da skete der et Under; thi Straaet blev en Planke.

Hør Marseillaisens Toner med ny og bedre Klang!

Se Helteskarer i Bluse paany gaa Sejersgang trods Sult og Savn og Kugler

i den bittertkolde Vinter —

o Preussens Kejsertrone, dig gad jeg se i Splinter!

Hospitalet i Rom 13. Januar 1871NORDBOEN I ROM

I vil vide min Elskedes Navn?

Det er Bjergenes Blomst, omplantet til Rom; ud sprang den, dengang jeg kom.

0 Bjergblomst, hvil ved mit Bryst!

Dine Kys, dine Kys er søde.

Over din Læbe den røde

glider ren Cithermusik i din Røst.

1 vil vide min Elskedes Navn?

Det er Enfold og Latter, Sundhed og Sjæl. Fint blege Damer, Farvel!

Jeg er kjed af de smægtende Suk

og de meget sigende Blikke,

hun savned og smægtede ikke,

nej, jeg kom, jeg var ung, hun var smuk.De vil vide dit Navn, spørge ud

om vort Bryllup. For Vidner var ikke der Brug;

vort Bryllup er holdt, men i Smug.

Stille Bryllup det var, o min Brud!

Du tav, Præsten hviskede næsten; men du skriftede smukt inden Festen og fik Absolutionen forud.FINIS

Saa skal jeg da surres til Pælen igjen, af en skinhellig Pøbel begloes og betragtes, og mit Hjerte skal smides for Hundene hen, og mit Navn skal flaas, og min Stolthed skal slagtes. Det er endt. Jeg skal hjem. 0 mit Fristed, Farvel! Luft, du klare, hav Tak! Tak, Italiens Kvinder, som med Skjønhed beriged og fyldte min Sjæl!

Og I Marmorpaladser med lysende Tinder!

Det er endt. Jeg skal rejse. Farvel! Farvel!

Ak, I spørge, I Solbørn, hvorhen jeg vil gaa.

Spørger ej! Der er mørkt, der er trist, hvor jeg fødtes. Her min Vej med Granatrosens Flammeblomst strødtes, hist er Vejen moradsig og Himmelen graa.

Ingen Søjler og dejlige Statuer staa, ingen glødende Tavle fik Liv der i Landet, og et Menneskeliv helt forkrøblet I saa i forknyttet Fordummelse sive i Sandet, ifald Eders Blikke saa vidt kunde naa.Et mig trøster, et Forsæt: Jeg giver mig ej.

Var en Gabestok sikker — i Trods har jeg levet, og Intet af hvad jeg har villet, har skrevet, har tænkt og har elsket, fornegtede jeg.

Jeg er svag, lad saa være! jeg véd, hvad jeg vil.

Jeg er tomhændet, sandt! men jeg har mine Hænder. Og bebrejder mig ej, at jeg er lutter lid!

Højst nødigt det gjøres, at saadan jeg brænder:

Hin Is skal jeg smelte, saa Ild maa der til.

Marcuspladsen, 7. Juli 1871TIL MARIA

0 rene Jomfru, tro ham ikke kold, den tungtalvorlige, hvis mørke Bane din Vej, saa lys som Stjerneskuddets, krydsed en enkelt Dag. Vi mødtes, og min Sjæl bevarer dybt Erindringen om Glimtet.

Tidt har jeg lukket mine Øjne til, kaldt Mindet frem og hentet Dagens Lys af hin Erindring op. Men vid, mit Hjerte er Sorgens mørke Hus, og Storme fare igjennem Dør og Vindu. Intet Lys med sligt et blidt og stille Skjær kan brænde ret længe der. Kun Lidenskabens Fakler formaa at holde Stormen ud. De vifte, de røde Fakler, Viljens, Frihedskampens; og Tankestridens stærke Brande gnistre.

Helt sære Skygger kaste de omkring sig.

Men, rene Jomfru! tro ham ikke kold!DEN VILDE JAGT

Saa stormfuldt er mit Hjerte, og min Kummer er saa stor, at det er mig, som maatte jeg gaa af Huset ud langs

Vejen, og hver og en jeg saa bede om et trøstende Ord.

Den vilde Jagt er lukket i mit arme Hjerte ind, den tuder i mit Indre sit Afsted!

Det gale Kobbel halser, og Fanfaren river med —

Hold paa mig, Broder! grib mig, grib og bind!

1871UVEJR

Det var i Uvejr, at vi fandt hinanden.

I Storm og Skibbrud hun til mig sig klamred.

Da Havet fraaded og da Stormen jamred, jeg hende greb og svømmed ind til Stranden.

I Kamp og Fare, mens mit Hjerte hamred, som tændt af Lyn, der faldt, min Elskov fødtes. Saa mørk var Himlen, dengang først vi mødtes.

I Fare saa jeg hende først, i Farer, i Smertens Luer har vor Elskov levet.

Mon det er Ilden, som dens Liv bevarer?

Sortlokkede, min Fylgje er du blevet.

For mig til Daad og Kamp og Kval at vie dit Navn blev ind i mine Stjerner skrevet.

Ud af min Kurs de Stjerner har mig drevet, og Storm og Uvejr atter Skibet tumle,

Mit Sejl, mit sidste Haab, er sønderrevet, og Havet aabner sig, det rædsomtskumle.K O R N M O D

Du sagde: «Vil den Uro paa din Pande, den Sitren over Brynet aldrig glattes?

Er dette Præg, som af din Ungdom sattes, min Elskte, paa dit Aasyn, da det sande?

Vil det af Fredens Klarhed ej erstattes?

Kan Manddomsaldren ikke overmande den Blussen op og Gnistren som af Brande? Skal Modenhedens bedste Frugt da fattes?»

Sig, Elskte, gik du ud i Aftes silde?

I Juliklarhed Himlen ren sig hvælved, mens uafbrudt med Lyn i Lyn den skjælved.

Luften var varm og alle Stjerner milde; ej Larm, ej Lyd, skjønt Lyn omskjælved Kloden. Naar Kornmod glimter, da er Sæden moden.SPILDT

Spildt da al min Stræben var.

Al min Grublen, al min Møje østes i et bundløst Kar.

Hendes Vilje er et Vrag, hendes Hjerne sløv og svag.

Efter hvert et Skridt den Svage atter gjør et Skridt tilbage.

Nej, o nej! Jeg vil det ikke.

Hun skal vækkes, hun skal styrkes; Mod hun Dag for Dag skal drikke. Hver en Spire til det Bedre solbestraales skal og dyrkes.

Engang, éngang Lysets Kraft maa sejre over dette Mørkes.TÆRNINGKAST

Ak! jeg har sat mit Liv paa denne Tærning.

I Smægten tæres hen min Kraft; i Savn og Sorg forraader jeg min store Gjerning, min Sag, mit Navn.

Er Spillet tabt? Er hendes Sjæl umyndig?

Er hendes Aand saa tam og kvindeblod, som hun er skjøn og lokkende og yndig og undersød?

Rul Tærning, rul! Men hvad du end mig melder, en smerteblandet Fryd hvad eller Drab af Haab og Lykke, skynd dig! Enten — Eller! Sejr eller Tab!KALA

Mig fængsled aldrig mild Adagio-Klang, jeg elsker Krigsmusikens heftige Takt og Hymnens Kor og Kampsignalets Tilraab: Former Eders Batailloner!

Det korte Ords ubøjeligt faste Bud,

saa skarpt som Staal, der kløver en Pandebrask,

den faste Form af Barm og Aasyn,

Legem og Sjæl, det er det, jeg elsker.

Se rundt omkring os: Flad er den Mark, du ser. I Slud og Blæst og Kulde sygner vor Dag; og daarligt er det Liv, her fores,

Sumpenes Liv, hvor Frøer kvække.

Ej Glemmigej begjærer mit Hjerte da.

Ved Mosens Rand den voxer i tusindvis.

Men højt jeg elsker Kalaplantens ensomme Blomst med dens strenge Alvor.Eet Blad, een Tanke! ren som en Kvindesjæl, der for mit Øje tegner sig stolt og klar mod Livets stygge, mørke Baggrund, enfold, fordi den er lutter Skjønhed.

En saadan Skjønhed — den er et Guddomspant fra Himlen selv. Som Den, der i Havsnød stedt med Et ser Land, saadan ved Synet jubler mit Hjerte: Der gives Lykke.

Der gives Lykke; thi der er Skjønhed til.

Kun En, hvis rene Blik med saa fuld Foragt paa Krybet falder, at det skamfuldt hvisler afsted — og jeg øjner Maalet.

Jeg ser den for mig, Sejrens duftende Krans, jeg hører Krigsmusikens heftige Takt, og selv jeg giver Kampsignalet.

Fremad! Valkyrjer i Luften vinke.

1872FEMTE AFDELING

(1873—1875)RECONVALESCENT-BESØG

April det var, men sommervarm var Luften. Langs Vejen hang de nysudsprungne Rakler; Myg sværmede i Flok i Blomsterduften, den søde Duft af Vaarens Brudefakler.

Det var en Dag som skabt for syge Stakler. Den store Læge Sol steg ind ad Ruden og kyssede den Syges Kind paa Puden og gjorde med sit Aandepust Mirakler.

Langs Vejen hastigt gik en lystklædt Mand, slank, mørk, et Aasyn, i hvis tankefulde og melankolske Træk en Længslens Brand gløded igjennem Kløgt og Kraft og Kulde.

Han ser ej Vognene forbi sig rulle; men tidt paa friske Roser og Konvaller, som i sin Haand han bær', hans Øje falder, som det mod Sol og Støv dem skjærme skulde.Hist i den aabne Svale sad en Kvinde, saa bleg som nys opstanden fra de Døde, høj, smal og fin — og mat som ingensinde. Blikket var Sjæl og Stemmen Fløjl, og bløde, skjønt lutter Alvor, hendes Træk de søde.

Da lød en Ringning nedefra ved Gitret. Hun saa derned, og hendes Hænder sitred, og hendes Kinder bleve næsten røde.

Og vaklende hun traadte ham imøde, som svigted hende Øje, Haand og Fod -men kun et kort Minut, og roligt løde de Ord, hvormed hun Gjæsten tog imod.

Han lagde sine Blomster, hvor han stod, og sagde: «De er bedre — hvilken Glæde! Hun takked ham og bad ham tage Sæde, og talte om sin Mand, der var saa god.

Berusende de røde Roser brændte imellem dem paa Bordet, hvor de laa.

De hvide Roser deres Duft opsendte; stærkt duftede Konvallerne, de smaa.

De talte lidt og gik igjen istaa

og nød hinandens Selskab som en Lykke,

der vilde Sjælen helt i Vellyst dykke.

Saa rejste han sig stille for at gaa.PERLE, DU SPRØDE Perle, du sprøde!

Fra Perlemoderen jeg har dig vristet.

Da blev du Perle. Tilgiv mig min Brøde!

Perle, du blanke!

Skjøn, pur og glansfuld blev du fattet, favnet i Guld, der gløder som en Elskovstanke.

Perle, du klare!

Havbaarne du som Venus! hendes er du, en Skat, som ingen Enkelt kan bevare.TURNERING

Hun var Prinsesse, han en simpel Ridder, hans Frihed tabt, hans Vilkaar kvalfuldt trange. Til fremmed By bragt ind som saaret Fange, i hendes Faders Hird han fangen sad, og aldrig glad

sin Fremtid for sig saa som ode Vidder.

Vaaren var kommen med sit Stærekvidder

og Anemonens fine 'Silkeblad;

men aldrig nod han Sol og Fuglesange,

hans Sind var tungt, hans morke Tanker mange.

Hun var Prinsesse. Sjælfuld Hojhed skinned fra hendes Pande. Hun var stolt og veg, omskiftelig og fast, og stadigt steg og sank en Stemningsbølgegang i Sindet.

Helt uberegneligt var hendes Lune, og hendes Øjne, disse udtryksrige, i Lød og Glimt helt ubestemmelige og søde Lys snart tyktes blaa, snart brune.Men dejlig var hun. Mødtes deres Blik, hans Hjerte skjælved som en Fugleunge i hendes Haand, dog aldrig, aldrig fik-han nogen Bøn om Elskov paa sin Tunge.

Hun var Prinsesse, han bevogtet Fange.

Hans Kval var dyb, hans vaagne Nætter mange.

Hans Saar var lægte, Haanden fast paany, og sikkert førte han til Stød sin Lanse.

Hans Navn var kjendt i fremmed Land og By, og snart til Hirden naaede da hans Ry for hundred Sejre, hundred vundne Kranse.

Stundom hun saa til ham. Han tav som om han ikke hendes Ynde kunde sanse.

Turnering forberedtes. Dagen kom, da der til Dystløb blæstes, og Fyrstinden med ædle Lader, Rosenblod i Kinden tog paa en Tronstol Plads at holde Dom.

Paa hende i den sorte Kniplingsdragt med lyse Sløjfer hvert et Blik gav Agt.

I gyldne Brynjer og med broget Pragt drog Landets Hirdmænd hendes Plads forbi.

Men Fangen, som paa denne Dag var fri og paa hvis Ansigt laa et Skjær af Lykke, tren i beskeden Rustning uden Smykke hen foran hendes Tronstols Drapperi.I Haanden vugged Lansen han, den svære; han blussede af Længsel

efter Ære; en Mands Beslutning i hans Træk sig malte. Med dæmpet Røst for første Gang han talte: Prinsesse! Lad mig dine Farver bære.PAA CONCERTEN

Lær dog, Hanna, at væmmes ved Angsters unødige Kval, agt ej paa Tisken og Praten, vær som en Stat i Staten — det er den Lære, som gjemmes, Hanna, for dig i Kantaten, som fylder den store Sal.

Lær, aldrig at skræmmes, lær — ikke sky for Skrald — at følge din indre Stemmes, dit tapre Hjertes Kald.

Fol det! Den skaffer kun Vaande, Angstens Spøgelseluft,

Du blev jo skabt til at aande Elskovens Røgelseduft.Føl, hvor den mod dig stiger,

og med Duften en Sang,

sød som Kys og som Smiger,

der dulmer din Sjæl med sin Harpeklang.

Kjender du Navnet, du Kjære, om hvilket Hymnen er lagt?

Hører du Tonerne bære

det Navn med stormende Magt?

Alt er kun Sang til din Ære.

Hil, o hil, Hosianna!

Tonerne svulme saa bløde:

Se, som en Morgenrøde kommer du, Drømmenes Dronning!

Fra dine Læber, de søde, drypper der Mælk og Honning, drypper der himmelsk Manna.

Tonerne svulme saa bløde, og med et fuldt Hosianna bruser det: Hanna, Hanna!HVID, LYS

En Storm foer gjennem mit Indre og den fejede Hvælvingen ren.

Alt svandt. Jeg kan Intet erindre, og nu hersker i Hjertet kun En.

Hvid, lys, klædt i Lys, mod en Himmel, der luer i Purpurblods Brand; med Foden paa Synskresens Rand, hvorunder al Kvindernes Vrimmel sank, som man synker i Vand, staar hun, hvem jeg elsker, alene.

Hvid, lys, klædt i Lys, Purpur bag, beundret og attraaet hver Dag, staar hun, hvem jeg elsker, alene, og ud fra min Kval og min Dont jeg løfter mit Blik mod den Rene, der fylder mit Livs Horizont.ROTUREN

Sen Aften. Under Skrænten roede de ud og laa paa det blanke, purpurfarvede Vand.

Paa de hvide, stejle Pynter stod Bogen Brud, saa lysende lys, mens Himmel og Jord stod i Brand.

I en Dis af Varme sløret laa Skov og Strand.

Det var overjordisk, saa skjønt som en salig Drom. Hans Sjæl var smeltet; hans talende Taushed om; hun svarte klart med en praktisk og tør Forstand.H AVEN

Hør Fuglesang af hundred Fugletunger!

Se Æbleblomst og Guldregn og Syrener!

Aand Duft af Løv og Muld i dine Lunger! Her Stedet er, som hun dets Magt forlener, hun Havens Skjønhed til et Helt forener.

Stjerne ved Stjerne Bellis staar i Græsset.

Se, Bedet plantes, Gangen skuffes, rives, lyt! Lyden af en Le, der bliver hvæsset.

Til Blomstring, Duft og Sang Naturen drives, men intet Skjønnere end hun der gives.

En Luftning. Løvet hvisker: se den Kvinde, som nu i Haven træder ud fra Huset!

Med lette Skridt, som knirke svagt i Gruset, hun gaar og hører taus paa Bladesuset, slank som en Raa og stolt som en Gudinde.Med Hvidtjørnsblomster smykker hun sit Bryst, som af Syreners søde Aande fyldes; i Haanden holder hun en Guldregnskvist.

Af Alt, hvad farves, sølves og forgyldes i Sol, hun som sit Hjems Fyrstinde hyldes, Naturens Fe og Menneskenes Trøst.

Nu svandt hun. Nej! se did i denne Retning, se under Træet hist Prinsesse Vaar!

Se disse Farvers dejlige Sammensætning!

Hvid staar hun med den yppigt tunge Fletning, let bøjet Hoved, og bag hende staar Guldregnens Glorie om det mørke Haar.MADONNA

Af Leonardo mindes jeg et Billed,

en fm Madonna, sky og øm, en Gaade

i Kvindeskikkelse, hvis Blik er Naade

og Nej — og Smil og Sorg — som Ingen skilled.

Hvad jeg har drømt og haabet, tænkt og villet,

Alt strømmer derimod. Med tusind Traade det drager til sig mine Længslers Flaade.

Der staar det, stadigt mig for Øje stillet.

Er du kun Billed? Svar mig, gaadefulde Madonna, svar mig, o du fjerne, nære!

Har Leonardo anet dig, du hulde? beundret, elsket, malet dig, du kjære?

O nej! du staar der, slank og fin, i Live.

Und mig, Madonna, Alt hvad du kan give.DIANA

Hun stod der nøgen, rank som Sydens Pinie. For hende laa paa Knæ Endymion; men i hans Aarer Blodet ikke stormede; hans Elskov lagde Andagt helt i Baand.

Kun om Dianas Bryst, det dejligt formede, saa sart i Farve og saa rent i Linie, i stille Lykke lagde han sin Haand.JUSJA

Ja, kjære, du var Drømmen, den fine Gift, den Dulmedrik,

som til Trøst under Dagenes Strømmen af Aarets Engel jeg fik.

Du var den dragende Stjerne, som glimted stærkt, og vinked huldt

• og lokked mig ud i det Fjerne, til Brystet af Længsel var fuldt.

Ja, kjære, du var mig Polen, var Heltenes Land,

Frihedens Aand i Kvindeform, klar som Solen, en Sjæl uden Plet, uden Baand.Du var en af hine Kvinder med Sværd ved Lænd, med luende Hu,

som sprængte mod Polens Fjender, skjønne ved Stolthed og Blu.

Da saa fra din Mund, den søde,

i denne Rost

med Guldets Klang

mig tonede mildt imode

det Sprog, man om min Vugge sang,
det Sprog, som over alle
min Sjæl har kjært,
det eneste Maal,
som jeg mit eget kan kalde
og smedde og svinge som Staal —
det Sprog, for hvis Aand jeg har knælet,
til paa mit Haar
han trykte sit Kys,
det Sprog, i hvis Tempel jeg dvæled
til en Tunge af Ild fra min Pande gav Lys,
det Sprog, iblandt hvis Præster,
naar længst jeg er død,
man vil nævne mit Navn,
det Sprog, som er Lærlingens Mester,
men som slutter min Tanke tæt i sin Favndet Sprog, hvis Ler bærer Mærke
af dets Elskers Tryk,
af hans formende Haand,
og i hvis Melodier de stærke
man Aarhundredet ud vil spore min Aand
da smelted, du kjære, mit Hjerte,
da, tyktes mig, flød
i denne din Røst
en Strøm af Ømhed, af Smerte,
og af Folkebefrielsens Fremtidstrøst.
Derfor maa vi ikke os skille,
men enes godt
og et Gran forstaas,
saa intet Skjønt gaar til Spilde,
som ved os to kunde naaes.
Blev din Broder en Fører for mange, en Herremand med Svende i Flok,
Du blev skabt at begejstre til Sange og at vie til Daad — det er nok.BUKETTEN

Se Rosen, mystisk som et Digt i Veda, den helligt gule Rose i min Vase — Aakandeblomsten, smægtende som Leda, der venter Svanen i en taus Ekstase, og har du nok af Farvepragten, se da hvad her der for mig staar i yndig Fylde, den Blomst, i hvem jeg maa dit Væsen hylde, simpel og frisk den duftende Reseda.SHELLEY TIL MARY GODWIN

Du stolte, som for mig er Ømhed, idel Sødme!

Du ranke, kold af Træk, mod mig saa blød og varm! Du blege Du, hvis Kind faar Skjær af flygtig Rødme, naar flygtigt blot jeg rører ved din Arm —

Du, som er lutter Ømhed, lutter Sødme!

Se, jeg er din, kun din, fordi kun du kan elske, som jeg vil elskes, elskeligt og frit.

Se dette Sjæleliv, det rige, det rebelske,

der fylder Englands Luft med Liv og Lys af sit,

det alt er dit, kun dit, fordi kun du kan elske.TIL EN SØSTER

I

Du ene, du kjære,

min Soster i Ømhed og Slægt af min Aand Hvor rene, hvor skjære de Følelser er, i hvis ledende Baand vi søge hinanden, det ane de ikke, som sende os dumme, hadfyldte Blikke.

Thi vidløs og lav

er den Raahed, som lever i Avind og Had; men nidløs og brav

din Sjæl, stærk som Glavind ved Glavind i Det huer mig, du, jeg er ej for de myge, de slatne, de syge;

jeg lider ret vel den, som trodser en Stad.Se, jeg er som du, fast i Hu, stærk ved Foragt

og vi kræve det samme: en Mand, der er Magt,

uforsagt, uforsagt,

blød som Vox, haard som Staal,

kold som Is og hed som et luende Baal.

Idealet røber sig ej for Enhver.

Men ak! det naaes ikke her.

II

Take, since you bade il should bear These of the seed of your sowing.

SwiNBURNE.

Tag, af den Sæd du har saat,

Daad — som din Udsæds Grøde — hilset af Hundemusik.

Blot dit Bifald blev naat, hvad gjør det, at Kjøterne gjø’de bag mig ad Vejen, jeg gik.

Hvis idag dit Hjerte var tungt, hvis dit Blik var slørt af en Taare, fjern Tid tyktes dig mørk —husk, at mit Banner er ungt og at Blodet er Ild i min Aare, Søster, ved Tro dig styrk!

Styrk ved Haabet din Sjæl om en rigere Tid, om en bedre.

Se da frem uden Frygt.

Vist er Ventetid fæl,

men, o du, jeg vil hylde og hædre,

Sejr er blot Fasthed og Kløgt.HARALD HAARFAGER I FINMARKEN

Fin og værdig,

mildt stilfærdig,

sød og sjælden

i sin tause Overvælden

fik hun Drotten i sin Magt.

Guld og Vaaben,

Purpurkaaben,

Kronen, Sværdet, hvast og hærdet,

Alt for Kajas Fod er lagt.

< Ragna flyr jeg,

Gyda skyr jeg, stift de troner, mine Koner,

nede ved Hardangerfjord.

Nej, ved Freja! ene Kaja sødt mig kryster og forlyster»,

Drotten kvad paa Finmarks Jord,«Over Vandet Hjaltalandet,

Skotlands Øer,

Mænd og Møer

vandt jeg mig med Sværd og Skjold;

slog Vasaller,

brændte Haller,

nedbrød Borge,

samled Norge —

nu er jeg i Kajas Vold».

Solen dalte.

Kaja talte:

«Drot du lyse,

Andre gyse

ved dit Navn og tro dig haard.

Jeg dig savner, elsker, favner —»

Og de hvide Hænder glide

gjennem Kongens fagre Haar.

DEN ENGELSKE HAVE I MUNCHEN

I

I tunge Tanker, ensom alt i Uger, i Kampe stedt, af den Art Skjæbner ramt, hvorover Sjælen mork og kvalfuld ruger, i Parken gik jeg. Ja, vel tomt og tamt, men fredlyst laa for hine Andre Livet i alle Loves Hegn. Mig var det gramt, mig blev kun Kamp til Løn for Kampe givet.

Saa sang det i mit Bryst. Da hørte jeg en sagte Lyd, som naar igjennem Sivet skarpt hvislende en Strøm sig bryder Vej, gik efter Lyden, til med mægtig Kogen et Vandfald, bredt og kraftigt, standsed mig.

Jeg søgte mig en Plads og aabned Bogen, som jeg til Rejsefælle med mig tog,

Lassalle, en Ven saa fast og klar som nogen.

Men Vandets Brusen mig fra Bogen drog; det hvide Skum i Solen sprang og blinked, imens Saltomortaler Bølgen slog.

Da greb det mig: hvor dorsk, hvor sløvt forsinketlob Floden ikke nylig i sit Leje,

sin gode Seng! Slet Intet Øjet vinked.

Den gik sin Gang ad lige, jævne Veje, da Grund med Et den svigted under Foden. Den faldt. Først dybt sig alle Bølger neje, saa skummer, bruser, syder hele Floden, Regnbuen straaler i dens hvide Stænk.

Den synger. Højt mod Himlen stiger Oden. Og jeg, som sidder her paa denne Bænk, og ser al denne Pragt, jeg skulde klage!

Alt her omkring mig raaber jo: Betænk, at ogsaa Floden havde gode Dage, da den sig vugged roligt paa sin Grund, og ingen for at se den, saa tilbage.

Nu da den faldt, nu er den uden Mage.

II

Jeg rejste mig og gik i Parken ind.

De friske, brede Bøge venligt vifted og loved Lægedom det syge Sind.

De sagde: Er dit Hjerte ej forgiftet, og har dit Øje end det Grønne kjært, hin P'arve, som Naturen aldrig skifted, da kom til os, det er vel Møjen værdt. Grønt er en Balsam for det syge Øje.Fornam du ej en Lindring, var det sært. — Jeg gik forbi, saa ned, op mod det Hoje, ud i det Fjerne. Midt i Skoven da et enligt Træ mig fængsled, og med Føje. Midt blandt de grønne Bøge stod det rødt som en Protest imod Naturens Orden.

Man skulde sige, Bøgen havde blødt.

Den steg som dryppende af Blod fra Jorden og dog dens Løv mod Himlen smilte sødt.

I Haven ene den var Blodbøg vorden.

Og trindt om den de andre Havens Træ r med Haansord hvisked om den arme Stakkel. De hadede den alle, en og hver:

«Dens Unatur er næsten et Mirakel.

«Et Træ, der ej for Øjnene gjør godt!

«Et Træ, der staar og lyser som en Fakkel! «Evindelig bengalsk Belysning blot «og farvet Glas en Forestilling give «om Sligt. Det var et Træ for et Skafot.

Blev mange Træ r som det, der vil oplive «vort Grønne her, da var det ude snart «med al Natur, hvad skulde Enden blive? «hvor var for Mennesket et Fristed spart? «hvor vilde efter Skovens Grønt han sukke «imellem Træ'r af den bengalske Art!» Saaledes hvisled alle disse smukke og grønne Bøge. Men jeg hørte grant Misundelsen sin Tand i Træet hugge.Jeg sagde til mig selv: Saa vist og sandt, som disse Træ r er som et Træ skal være og Regien i dem alle Sejer vandt; saa vist som det var ikke til at bære, hvis alle Træ’r Blodbøgens Farve bar — saa vist for mig er heri skjult en Lære.

Et Navn Blodbøgen her alene har.

Hvem véd i denne Park ved Navn at nævne en Bøg foruden den. Se dette var

hvad Havens andre Træer vilde hævne.

III

Hvad har med Vand og Træer jeg tilfælles! Stig op fra Bogens Blade, stolte Sjæl. og vis mig dine Træk, som aldrig ældes.

Jeg véd, dig kalder Mængden ond og fæl, en Djævel, i dig selv fortabt, en Slange, du, som paa Slangen satte just din Hæl, du, som for Djævlen selv var ikke bange og som for Mængdens Frelse gav dig hen.

Jeg véd det, jeg erfor det mange Gange, blandt Tidens Børn du har slet ingen Ven.

Ej én der er, i hvem din Ild har fænget, ej én er af din Slægt blandt Tysklands Mænd. Kun dine Fejl, dem kan de, hele Slænget.Men se, i mig, en Fremmed, er dig født en Slægtning, lutter Trods som du. Den vrænged, den usle Hob, af mig som dig. Forødt har jeg som du min borgerlige Ære.

Af hundred Halse har det mod mig gjøet, det Hundekobbel, som mod dig, du kjære, bestandig halsed. Stærk ved min Foragt jeg stod for Krigsskrig, rejst af Skrællinghære.

Du stolte Aand! jeg er dit Mindes Vagt.

Paa Trods mod Adel, Borgerskab og Klerke, til Tak for du mit Inderste har vakt, vil nu jeg rejse dig et Mindesmærke,

en Billedstøtte paa din Grav, du Stærke!PROTEUS

Proteus er hverken tor eller kold, og hans varme Natur bliver aldrig gold.

Han beundrer en Mand — det beriger at dyrke; han hylder en Kvinde; thi Kulde er Tørke.

Har Manden en Grænse, har Kvinden en Vorte, hans fyrige Hyldest bli’er derfor ej borte.

Men vil fast de ham holde, og tror de, de har ham, de føler, saa let man ej fanger og ta’er ham.

Tilhænger af Per eller Povl er han ikke,

er sig selv, i hvad Form end hans Jeg kan stikke.

Det er der Personer, som slet ikke lider: han burde ha'e mange forskjellige Sider.

Der er Væsner, hvis Sider har hver sine Ynder. Ensidig engang blev han kaldt af en Flynder.Han søger det Sære, er dog ingen Særling, vurderer det Store, men aldrig som Lærling.

Han priser de Maistre, den Reaktionære, han ynder Lassalle, og vrager hans Lære.

Har ingen Kokarde og intet Banner, har Frisind kjært og elsker Tyranner.

Naar jert Øjebliksbilled ham overrasker, kaster han Masken, har hundrede Masker.

Han trænger end ikke til Pseudonymer,

i eget Navn bær' han stadigt Kostymer.

Agitator kaldes han, Combattant.

Hvilket tarveligt Ord, selv om det var sandt!

Saa lidet hans Væsen ud det tømmer, som hvis I kaldte ham Sværmer og Drømmer.

Historiker vil de ham aldrig kalde, der spy ham over med Gift og Galde:

og dog har henfarne Tider han kjendt

vel saa fuldt som de Mænd med historisk Patent,

og dog har med Fortidens Aander han følt

mer end Den, der blandt støvet Papir blot har nølt.I hans Ord, de siger, en Hensigt lurer, og dog er han dum som naive Naturer.

Ej Digter, ej Lærd, i Kritiken «Poet», har man nogentid saadant et Monstrum setr

En F’jende af Kirke, Samfund og Stat,

«vild Radikaler» og — Aristokrat,

paa sin Post bestandig mod Mængde og Masse — hvor er den Rubrik, hvori han kan passe?

Saa tidt de ret paa hans Hud vil faa Ram, slangesmidig han da skyder Ham

og er andensteds, mens med Hujen og Tuden de stikker og borer i Slangehuden.

Dog i gamle Kvad er hans Væsen beskrevet, saa det ses, mindst tre tusind Aar har han levet.

Skjønt Proteus af Fag er Sandsiger-Gud, han lider ej godt, at man fritter ham ud.

Da Videlystne engang vilde prøve at fange ham, blev han en skjægget Løve;

da Løven forfulgtes, en Salamander, og saa et Vildsvin og saa en Panther.Saa blændede han som en blussende Flamme, men var selv i Ildform én og den samme;

blev saa rindende Vand, saa et Træ, der skjød Grene; dog Vand, Træ og Dyr — det var Proteus alene.

Ingen enkelt Form, ingen enkelt Gestalt bandt den, som favned og fattede Alt.

k—*

Digitaliserad av Projekt Runeberg och publicerad på
http://runeberg.org/gbungdomsv/.

Konverterad till .pdf, .epub, .mobi och .txt av Arkivkopia och publicerad på
https://arkivkopia.se/sak/runeberg-gbungdomsv.

Filen skapad 2018-12-17 12:34:30.204235